

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตย ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจรัฐและเป็นจุดมุ่งหมายในการดำเนินกิจการของรัฐ รัฐเสรีประชาธิปไตยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายแม่บทที่บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และในขณะเดียวกันก็จำกัดการใช้อำนาจรัฐให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ไม่ให้กระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของประชาชนเกินไปกว่าความจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะ และเพื่อการดำรงอยู่ของรัฐนั้น

การปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบันเป็นการปกครองคนหมู่มาก ทักษะประชาธิปไตยจึงเกิดจากสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่จะต้องสัมพันธ์กันอยู่เป็นกลุ่มชน เป็นสังคมหรือเป็นชาติ โดยสภาพดังกล่าว มนุษย์จำเป็นต้องมีทักษะเพื่อใช้เป็นหลักนำความประพฤติของกลุ่ม¹ กระบวนการเลือกตั้งถูกนำมาใช้ในการกำหนดตัวผู้นำรัฐ และกำหนดนโยบายในการบริหารรัฐ เป็นวิธีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองให้มากที่สุด โดยถือเสียงข้างมากเป็นมติของปวงชน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด และสร้างความชอบธรรมในการใช้อำนาจให้กับผู้ปกครอง

รัฐธรรมนูญเสรีประชาธิปไตยมักบัญญัติรับรองสิทธิทางการเมืองและสิทธิเลือกตั้งไว้เป็นหลักการสั้นๆ ในรัฐธรรมนูญ ส่วนการกำหนดคุณสมบัติโดยละเอียดของผู้เลือกตั้ง ลักษณะต้องห้ามของผู้เลือกตั้ง คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวนและวิธีการเลือกตั้ง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสมของสภาพสังคมในช่วงเวลาหนึ่งหนึ่ง จะถูกกำหนดให้อยู่ในกฎหมายลำดับชั้นรองลงมาจากรัฐธรรมนูญ อันได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ชี้ขยายหลักการตามรัฐธรรมนูญ และเป็นกฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของรัฐได้ง่ายกว่าการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

¹ ปรีดี พนมยงค์. (2517). ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญเบื้องต้นกับการร่างรัฐธรรมนูญ. หน้า 8.

ในระยะแรก รัฐธรรมนูญไทยบัญญัติถึงการเลือกตั้งไว้แต่เพียงหลักการ ส่วนคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญเสรีประชาธิปไตยอื่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 บัญญัติถึงการเลือกตั้ง ดังนี้

“มาตรา 17 คุณสมบัติแห่งผู้เลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง อีกทั้งวิธีเลือกตั้งและจำนวนสมาชิก ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

ส่วนกฎหมายลำดับรองลงมาซึ่งใช้ขยายหลักการตามรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์ ได้แก่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระหว่างเวลาที่ใช้บทบัญญัติเฉพาะกาลในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 บัญญัติถึงผู้เลือกตั้ง ดังนี้

“มาตรา 4 ราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนตำบลต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1. มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย แต่ (ก) ถ้าบิดาเป็นชาวต่างประเทศ จะได้แต่งงานกับมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ก็ตาม ต้องเป็นผู้ที่ได้เรียนหนังสือไทยจนได้ประกาศนียบัตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือได้รับราชการประจำการตามพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารแล้ว หรือได้รับราชการประจำแผนกอื่นๆ ในตำแหน่งตั้งแต่เสมียนพนักงานขึ้นไป โดยมีเงินเดือนประจำแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี (ข) ถ้าเป็นคนที่แปลงชาติมาเป็นไทย ต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ใน (ก) หรือได้อยู่ในราชอาณาจักรสยามเป็นเวลาติดต่อกันนับแต่เมื่อได้แปลงชาติมาแล้วไม่ต่ำกว่าสิบปี 2. มีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ 3. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตต์ฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ 4. ไม่เป็นผู้ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลในขณะที่มีการเลือกตั้ง 5. ไม่เป็นภิกษุสามเณร นักพรตหรือนักบวชในขณะที่มีการเลือกตั้ง 6. ไม่ถูกศาลพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิออกเสียง”

อย่างไรก็ดี ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญมาแล้วหลายฉบับและมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบัญญัติคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งไปจากเดิม ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติถึงผู้เลือกตั้ง ดังนี้

“มาตรา 99 วรรคแรก บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

(1) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง และ

(3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา 100 บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

- (1) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (2) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
- (3) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (4) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ”

ส่วนกฎหมายลำดับรองลงมาซึ่งใช้ขยายหลักการตามรัฐธรรมนูญให้สมบูรณ์ ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 กลับบัญญัติถึงผู้เลือกตั้งไว้เพียงสั้นๆ ดังนี้

“มาตรา 23 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยังไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิเลือกตั้งของพลเมืองอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ต้องได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับสิทธิเสรีภาพประการอื่นในหมวดที่ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับบัญญัติรับรองหลักความเสมอภาคเอาไว้ เพื่อให้รัฐปฏิบัติต่อพลเมืองในรัฐอย่างเท่าเทียมกัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การกำหนดนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเป็นแนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ ด้านเศรษฐกิจ การสังคม การสาธารณสุข การศึกษา หรือวัฒนธรรม จึงต้องกระทำให้เสมอกัน และให้ครอบคลุมประชาชนมากที่สุด การจัดการเลือกตั้งเป็นภารกิจอีกประการหนึ่งที่รัฐมีความผูกพันต้องจัดทำขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับความเสมอภาคและโอกาสที่เท่าเทียมกันในการใช้สิทธิเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 จนถึงฉบับปัจจุบัน ยอมรับว่าผู้ต้องขังเป็นบุคคลที่มีสิทธิเลือกตั้งเช่นเดียวกับพลเมืองอื่น แต่ที่มาตรา 100 (3) บัญญัติให้ผู้ต้องขังเป็นบุคคลที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น เกิดจากความกังวลว่ารัฐไม่สามารถจัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมตัวผู้ต้องขังทุกคนไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่หน่วยเลือกตั้งได้ จึงได้บัญญัติห้ามไว้เพื่อมิให้ผู้ต้องขังร้องขอออกไปใช้สิทธิในวันเลือกตั้ง

บุคคลที่อยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 100 (3) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้แก่ ผู้ที่ถูกคุมขังตามคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ที่ถูกคุมขังตามหมายศาลที่เรือนจำและทัณฑสถานทุกแห่ง ไม่ว่าบุคคลนั้นจะถูกคุมขังระหว่างการสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้องหรือการพิจารณาคดี ผู้ถูกกักกัน ผู้ถูกกักขัง และนักโทษเด็ดขาด ล้วนเป็นบุคคลต้องห้ามไม่ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้ต้องขังจึงไม่ได้ใช้สิทธิเลือกตั้งตลอดระยะเวลาที่ถูกคุมขังอยู่ ไม่มีโอกาส

แสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านกระบวนการเลือกตั้งเช่นเดียวกับพลเมืองอื่น และไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดทัศนคติของรัฐ ทั้งๆ ที่ผู้ต้องขังยังเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีสิทธิได้รับประโยชน์จากการเลือกตั้ง แม้การจัดการเลือกตั้งขึ้นในเรือนจำจะมีความยุ่งยากกว่าการจัดการเลือกตั้งทั่วไป แต่รัฐไม่อาจใช้เหตุดังกล่าวในการปฏิเสธไม่จัดการเลือกตั้งให้ผู้ต้องขัง

รัฐเสรีประชาธิปไตยยอมรับว่ามนุษย์ทุกคนมีความเสมอภาคเป็นพื้นฐาน และทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้น ผู้ต้องขังจึงควรได้รับประโยชน์จากการบริหารประเทศและมีสิทธิที่จะมีชีวิตที่ดีขึ้นเช่นเดียวกับพลเมืองอื่นในรัฐ แม้ผู้ต้องขังจะถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหรือเป็นบุคคลที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายและต้องรับการลงโทษเนื่องจากการกระทำนั้น โดยถูกจำกัดเสรีภาพในร่างกายตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่เราไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผู้ต้องขังมีฐานะเป็นมนุษย์คนหนึ่ง แม้ผู้ต้องขังจะได้สร้างความเสียหายให้แก่ตนเอง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลนั้นก็ไม้อาจถูกพรากไปได้โดยอาศัยเหตุที่บุคคลนั้นกระทำความผิดต่อกฎหมาย² ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้รับรองสิทธิเลือกตั้งไว้ และองค์การสหประชาชาติได้รับรองและประกาศโดยที่ประชุมสมัชชาทั่วไป³ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม ค.ศ. 1990 มติที่ 45/111 เรื่องมาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (United Nations Standards on Criminal Justice) หัวข้อย่อยเรื่อง “หลักการพื้นฐานว่าด้วยการปฏิบัติต่อนักโทษ” ใจความว่า “นักโทษทุกคนพึงได้รับการปฏิบัติอย่างเคารพต่อศักดิ์ศรีและคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ และพึงได้รับการคุ้มครองในเรื่องของสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานซึ่งกำหนดโดยปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights)... กติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิความเป็นพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) และพิธีสารตามสิทธิฉบับอื่นๆ ซึ่งประเทศนั้นๆ ได้ตกลงเป็นภาคี อีกทั้งผู้ต้องขังทุกคนพึงได้รับการคุ้มครองสิทธิอื่นๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในอนุสัญญาฉบับอื่นขององค์การสหประชาชาติด้วย”⁴

เมื่อรัฐเสรีประชาธิปไตยให้ความเคารพต่อสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ทั้งยังต้องการให้ประชาชนจำนวนมากที่สุดมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ผู้ต้องขังซึ่งมีสิทธิเลือกตั้งจึงควรได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

² บรรเจิด สิงคะเนติ. (2552). หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. หน้า 90.

³ ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติลำดับที่ 55 เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2489 หลังจากที่สหประชาชาติได้ก่อตั้งเพียง 1 ปี

⁴ กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, ชาติ ชัยเดชสุริยะ และ ณัฐวสา นัตรไพฑูรย์. (ผู้แปล). (2547). มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. หน้า 156.

เช่นเดียวกับพลเมืองอื่นๆ การเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นการปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักความเสมอภาคและหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในขณะที่เดียวกันยังส่งผลให้ผู้ต้องขังเชื่อมั่นว่าตนเองยังคงเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีสิทธิที่จะเลือกสิ่งที่ดีให้กับตนเอง เป็นหลักประกันว่ารัฐจะไม่ทอดทิ้งให้พวกเขาเผชิญปัญหาอย่างลำพังหลังจากที่ได้พ้นโทษออกมาแล้ว และก่อให้เกิดผลดีกับสังคมส่วนรวม เพราะแนวนโยบายของรัฐจะมาจากเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนอย่างแท้จริง

รัฐเสรีประชาธิปไตยจึงต้องบัญญัติหลักการสำคัญของการเลือกตั้ง รวมทั้งการรับรองสิทธิเลือกตั้งของพลเมืองไว้ในรัฐธรรมนูญ ส่วนรายละเอียดของกฎหมายเลือกตั้งต้องนำไปบัญญัติในกฎหมายลำดับรองลงมา ต้องดูแลจัดการเลือกตั้งให้พลเมืองอย่างเสมอภาคครอบคลุมผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกกลุ่ม อีกทั้งต้องควบคุมให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยอิสระและเสรี และในระหว่างที่รัฐยังไม่สามารถจัดการเลือกตั้งให้ผู้ต้องขังในเรือนจำได้ จะต้องไม่นำลักษณะการเป็นผู้ถูกคุมขังในวันเลือกตั้ง ไปเป็นเหตุให้บุคคลขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา อันเป็นผลร้ายต่อบุคคล นอกเหนือไปจากการถูกจำกัดเสรีภาพในร่างกาย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ หลักความเสมอภาค และการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
2. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค และกฎหมายเลือกตั้งทั้งในระบบกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายในการรับรองสิทธิเลือกตั้ง การบัญญัติกฎหมายเลือกตั้ง และการจัดการเลือกตั้งให้ผู้ต้องขังในประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศสหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ออสเตรเลีย แคนาดา สหรัฐอเมริกา และแอฟริกาใต้
4. เพื่อศึกษาหาแนวทางแก้ไขการบัญญัติกฎหมายเลือกตั้งในรัฐธรรมนูญและกฎหมายลำดับรองลงมา และการจัดการเลือกตั้งให้ผู้ต้องขังในประเทศไทย

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

จากการศึกษากฎหมายเลือกตั้งในประเทศสหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ออสเตรเลีย แคนาดา สหรัฐอเมริกา และแอฟริกาใต้ พบว่าประเทศเหล่านี้ มีบทบัญญัติรับรองสิทธิเลือกตั้งในรัฐธรรมนูญ และบัญญัติรายละเอียดของกฎหมายเลือกตั้งไว้ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง มีการจัดให้ผู้ต้องขังในเรือนจำได้ใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยการจัดหน่วย

เลือกตั้งเคลื่อนที่ขึ้นในเรือนจำหรือจัดให้ผู้ต้องขังได้ใช้สิทธิเลือกตั้งทางไปรษณีย์โดยใช้บัตรเลือกตั้งล่วงหน้า เช่นเดียวกับผู้เลือกตั้งทั่วไปที่ไม่สามารถไปที่หน่วยเลือกตั้งในวันเลือกตั้งได้ ในขณะที่ประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิเลือกตั้งในหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และมีการบัญญัติรายละเอียดของกฎหมายเลือกตั้งไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งยังบัญญัติให้ผู้ต้องขังเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะกังวลว่าการลงคะแนนของผู้ต้องขังจะไม่เป็นไปโดยอิสระ อาจอยู่ภายใต้การครอบงำของเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใด และนำมาซึ่งการซื้อสิทธิขายเสียงในเรือนจำ ทำให้ผู้ต้องขังในประเทศไทยไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งในเรือนจำและไม่สามารถร้องขอออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเรือนจำได้ หากทำการศึกษาหลักในการบัญญัติรับรองสิทธิเลือกตั้ง กฎหมายเลือกตั้งและวิธีการจัดการเลือกตั้งให้ผู้ต้องขังในประเทศดังกล่าว นำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้มีบทบัญญัติรับรองสิทธิเลือกตั้ง นำมาตรการที่สามารถประกันความเป็นอิสระในการลงคะแนนมาปรับใช้กับการจัดการเลือกตั้งขึ้นในประเทศไทย จะทำให้สิทธิเลือกตั้งของพลเมืองได้รับการประกันไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายสูงสุดของประเทศ และสามารถจัดการเลือกตั้งให้ผู้ต้องขัง ทำให้ผู้ต้องขังได้ใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างเสมอภาคกับพลเมืองอื่นที่มีสิทธิเลือกตั้ง

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาการคุ้มครองสิทธิเลือกตั้งและความเสมอภาคในการใช้สิทธิเลือกตั้งในประเทศไทย เปรียบเทียบกับการคุ้มครองสิทธิเลือกตั้งและความเสมอภาคในการใช้สิทธิเลือกตั้งในประเทศไอร์แลนด์ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ออสเตรเลีย แคนาดา สหรัฐอเมริกา แอฟริกาใต้ และศึกษาปัญหาการจัดการเลือกตั้งให้ผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานที่อยู่ในการรับผิดชอบของกรมราชทัณฑ์

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

รวบรวมและวิเคราะห์ รายงานวิจัย หนังสือ วารสารกฎหมาย บทความ วิทยานิพนธ์ โดยเน้นศึกษากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเลือกตั้งและวิธีการเลือกตั้ง รวมทั้งศึกษาคำพิพากษาของศาลภายในประเทศและคำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยุโรป (European Court of Human Rights) เกี่ยวกับสิทธิในการเลือกตั้งของผู้ต้องขัง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบแนวคิด ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ หลักความเสมอภาค และการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมในการจัดการเลือกตั้ง
2. ทำให้ทราบกฎเกณฑ์ของกฎหมายในการรับรองสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคในรัฐธรรมนูญ และกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
3. ทำให้ทราบปัญหาการไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิเลือกตั้งในรัฐธรรมนูญ การบัญญัติกฎหมายเลือกตั้ง และปัญหาในการจัดการเลือกตั้งให้ผู้ต้องขัง
4. ทำให้ทราบแนวทางแก้ไขปัญหาการไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิเลือกตั้งในรัฐธรรมนูญ การบัญญัติกฎหมายเลือกตั้ง และการจัดการเลือกตั้งให้ผู้ต้องขังในประเทศไทย